

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В. Л. Шаран
Ініціали та прізвище

19 серпня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Антропологічне термінознавство

Назва

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія.

Спеціалізація «Українська мова»

Статус дисципліни: вибіркова

Факультет: філологічний

Кафедра української мови

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	2	3/90	32	16	-	32	-	58	-	+	-
Заочна	1	2	3/90	8	4	-	4	-	82	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Ступінь вищої освіти

Розробник:

Підпис

Я. П. Яремко, доктор філологічних наук, професор
Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 4 від 18 квітня 2018 р.

Завідувач кафедри В. М. Винницький

Підпис

Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету.

Протокол № 5 від 31 травня 2018 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 6 від 19 серпня 20 18 р.

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета :

через розширення дослідницької парадигми (від структуроцентричної до антропоцентричної) з'ясувати природу терміна (його характер, значення, ознаки, функції) і термінології, висвітлити історію формування і становлення українського антропологічного термінознавства, окресливши при цьому сподвижницьку роль Івана Франка, показати процес вироблення концептуальних засад української термінологічної лексикографії.

Предмет:

Завдання:

сформувати у аспірантів номінативно-поняттєву базу із антропологічного термінознавства, розкрити непростий процес становлення української наукової мови, допомогти зрозуміти природу терміна в річищі структуроцентричної до антропоцентричної парадигм.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

основні тенденції у розвитку новітньої термінознавчої думки, розмежовувати поняття „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”, володіти структуралістським і когнітивно-дискурсним підходом у характеристиці терміна.

вміти:

використовувати категорійний апарат для характеристики термінологічного явища: характеризувати новаторство Івана Франка, висвітлювати проблему взаємодії національного та інтернаціонального в сучасних терміносистемах.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців:

- Вступ до мовознавства
- Основи українського термінознавства
- Сучасна українська літературна мова

Зміст дисципліни.

Теоретичні засади антропологічного термінознавства. Формування і становлення українського антропологічного термінознавства. Політологічне вчення Івана Франка – засновника національної школи політичного мислення.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин			
	Лекції	Лабор. заняття	Практич. (семін.) заняття	Самост. робота студ.
	Денна форма / заочна форма			
Тема 1. Теоретичні засади антропологічного термінознавства.	4 / 2	–	4 / 2	12 / 22
Тема 2 Формування і становлення українського антропологічного термінознавства.	4 / 2	–	4 / 2	18 / 24
Тема 3. Політологічне вчення Івана Франка – засновника національної школи політичного мислення	8 / 0	–	8 / 0	28 / 36
Разом за 2 семестр	16 / 4	–	16 / 4	58 / 82

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу

Для аспірантів денної форми навчання

№ з.п	Перелік тем лекцій, їхніх анотації	К-ть год.
	Теоретичні засади антропологічного термінознавства	
1.	Основні тенденції у розвитку новітньої термінознавчої думки: від лінгвоцентризму до антропоцентризму. Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур [5, 9–12], [13, 143–148], [14, 736–739], [17, 32–61], [4, 14–16], [13, 148–152], [14, 736–739], [19, 415–416], [4, 97–135], [13, 160–178], [23, 139–167].	4
	Формування і становлення українського антропологічного термінознавства	
2.	Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності. [1, 18–39], [14, 736–739], [21, 33–47], [14, 736–739], [22, 69–95], [33, 48–66].	4
	Політологічне вчення Івана Франка –засновника національної школи політичного мислення	
4.	Іван Франко як основоположник наукового стилю української літературної мови. Природа терміна (характер, значення, ознаки, функції) у лінгвофілософській концепції Івана Франка. [13, 6–20], [15, 46–50], [21, 123–171], [26, 115–122].	2
5.	Засадничі ідеї когнітивної лінгвістики у науковому дискурсі мислителя. Термінологічна практика вченого-енциклопедиста і становлення сучасної теорії комунікації. [13, 6–20], [15, 46–50], [21, 123–171], [26, 115–122].	4
6.	Проблема взаємодії національного та інтернаціонального у сучасних терміносистемах. [10, 68–91], [30, 21–24], [31, 17–20].	2
	Разом за 2семестр:	16

Зміст лекційного курсу

для аспірантів заочної форми навчання (3 семестр)

№ з.п	Перелік тем лекцій, їхніх анотації	К-ть год.
	Теоретичні засади антропологічного термінознавства	
1.	Основні тенденції у розвитку новітньої термінознавчої думки: від лінгвоцентризму до антропоцентризму. Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур [5, 9–12], [13, 143–148], [14, 736–739], [17, 32–61], [4, 14–16], [13, 148–152], [14, 736–739], [19, 415–416], [4, 97–135], [13, 160–178], [23, 139–167].	2

	Формування і становлення українського антропологічного термінознавства	
	Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності. [1, 18–39], [14, 736–739], [21, 33–47], [14, 736–739], [22, 69–95], [33, 48–66].	2
	Разом за 2 семестр	4

**Перелік практичних занять
для аспірантів денної форми навчання (3 семестр)**

№ з.п	Тема практичного заняття	К-ть год.
	Теоретичні засади антропологічного термінознавства	
1.	Основні тенденції у розвитку новітньої термінознавчої думки: від лінгвоцентризму до антропоцентризму. Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур [5, 9–12], [13, 143–148], [14, 736–739], [17, 32–61], [4, 14–16], [13, 148–152], [14, 736–739], [19, 415–416], [4, 97–135], [13, 160–178], [23, 139–167].	4
	Формування і становлення українського антропологічного термінознавства	
2.	Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності. [1, 18–39], [14, 736–739], [21, 33–47], [14, 736–739], [22, 69–95], [33, 48–66].	4
	Політологічне вчення Івана Франка – засновника національної школи політичного мислення	
3.	Іван Франко як основоположник наукового стилю української літературної мови. Природа терміна (характер, значення, ознаки, функції) у лінгвофілософській концепції Івана Франка. [13, 6–20], [15, 46–50], [21, 123–171], [26, 115–122].	8
	Разом за 2 семестр:	16

**Перелік практичних занять
для аспірантів заочної форми навчання (2 семестр)**

№ з.п	Тема практичного заняття	К-ть год.
	Теоретичні засади антропологічного термінознавства	
1.	Основні тенденції у розвитку новітньої термінознавчої думки: від лінгвоцентризму до антропоцентризму. Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур [5, 9–12], [13, 143–148], [14, 736–739], [17, 32–61], [4, 14–16], [13, 148–152], [14, 736–739], [19, 415–416], [4, 97–135], [13, 160–178], [23, 139–167].	2
	Формування і становлення українського антропологічного термінознавства	
2.	Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність	2

і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності. [1, 18–39], [14, 736–739], [21, 33–47], [14, 736–739], [22, 69–95], [33, 48–66].	
Разом за 2 семестр:	4

**Зміст самостійної (індивідуальної) роботи
для аспірантів денної форми навчання**

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	К-ть годин
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур.	10
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності	12
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу Природа терміна (характер, значення, ознаки, функції) у лінгвофілософській концепції Івана Франка.	10
4.	Виконання індивідуального завдання 1. Підготувати презентацію на тему „Засадничі ідеї когнітивної лінгвістики у науковому дискурсі мислителя” 2. Підготувати повідомлення на тему „ Проблема взаємодії національного та інтернаціонального у сучасних терміносистемах.”. Проілюструвати прикладами з конкретно вказаними джерелами.	22
Разом за 2 семестр:		58

**Зміст самостійної (індивідуальної) роботи
для аспірантів заочної форми навчання**

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	К-ть годин
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу Методологічні засади антропоцентричного мовознавства. Взаємодія понять „національна когнітивна картина світу”, „концептуальна картина світу”, „національно-мовна картина світу”. Семантика терміна як синтез взаємодії когнітивних і мовних структур.	18
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу Термін і дискурс. Поняття комунікативно-прагматичного поля. Універсальність і специфічність способу термінної концептуалізації позамовної дійсності	16
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу Природа терміна (характер, значення, ознаки, функції) у лінгвофілософській концепції Івана Франка.	26
4.	Виконання індивідуального завдання 1. Підготувати презентацію на тему „Засадничі ідеї когнітивної лінгвістики у науковому дискурсі мислителя”	22

2. Підготувати повідомлення на тему „ Проблема взаємодії національного та інтернаціонального у сучасних терміносистемах.”. Проілюструвати прикладами з конкретно вказаними джерелами.	
Разом за 2 семестр:	82

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготовка реферативного повідомлення або тез для публікації у збірнику наукових праць

Кількість балів за індивідуальне завдання враховує: коректне визначення наукового апарату, ступінь висвітлення питання, обґрунтованість вибору джерел, дотримання вимог до оформлення.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний виклад, дослідницький.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Видами атестації з навчальної дисципліни є: усні відповіді за темами практичних занять, виконання індивідуального завдання (підготовка реферативного повідомлення або тез для публікації у збірнику матеріалів конференції), групова самостійна робота.

Поточний контроль реалізується у формі виступів на практичних заняттях. Групова самостійна робота охоплює тести та завдання теоретичного характеру.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень аспірантів денної та заочної форм навчання

ІІІ семестр			
Поточна успішність Практичні заняття	Групова самостійна робота	Індивід. завдання	Сума
60	30	10	100

Бали за поточну успішність у кінці семестру нараховуються за формулою $x=A/n*12$, де А – сума усіх поточних оцінок, включаючи оцінки «2», а n – їх кількість (не менше трьох). Кількість балів x заокруглюються до цілих. Якщо середня оцінка $A/n=2,5$, то кількість балів, які отримає студент на підставі оцінок поточного контролю, дорівнюватиме нулю ($x=0$).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеева Л.М. Проблемы термина и терминообразования / Л. Алексеева. – Пермь, 1998. – 120с.
2. Богуцька М. Термінознавство на Україні. / М. Богуцька. – К., 1980.
3. Демська О. Вступ до лексикографії. Навчальний посібник / О. Демська. – Київ., 2010. – 266с.
4. Дяков А.С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А.С. Дяков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. – К., 2000.
5. Кияк Т.Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства. / Т. Кияк. – К., 1989.
6. Ковалик І.І. Логіко-лінгвістична концепція технічної термінології у слов'янських мовах / І.Ковалик // Вісник ЛДУ: Серія філологічна, 1969. – Вип. 6.
7. Кочан Ірина. Українське термінознавство в іменах / І. Кочан. – Львів, 2012

8. Кочерга О. Д. Українські термінологічні словники в бібліотеках Києва і Львова. – Інститут теоретичної фізики АН України / О.Д. Кочерга, В.М. Кулик. – К., 1993.
9. Крижанівська А. Актуальні проблеми упорядкування наукової термінології / А. Крижанівська, Л. Симоненко. – К., 1987.
10. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір / Л.Масенко. – К., 2004. – 164с.
11. Наконечна Г. Українська наукова термінологія: історія і сьогодення / Г. Наконечна. – Львів, 1997.
12. Панько Т.І. Від терміна до системи / Т. Панько. – Львів, 1980.
13. Панько Т.І. Українське термінознавство / Т. Панько. – Львів, 1994.
14. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава, 2010. – 843с.
15. Склад і структура термінологічної лексики української мови. – К., 1984.
16. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті / Е. Скороходько. – К. Логос, 2006. – 98 с.
17. Современные проблемы терминологии в науке и технике. – М., 1969. – 159 с.
18. Суперанская А.В., Общая терминология / А.В.Суперанская. – М., 1993.
19. Українська мова: Енциклопедія / [редкол.: Русанівський В.М. (співголова), Тараненко О.С. (співголова), Зяблюк М.П. та ін.]. – К.:Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2004. – 2-ге вид., випр. і доп. – 824с.
20. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині ХХ ст.: Стан і статус / Ю. Шевельов. – Торонто, 1987.
21. Яремко Я. П. Сучасна політична термінологія: на перетині когніції та комунікації / Я. Яремко. – Дрогобич, 2015. – 236с.

Допоміжна

22. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. Бацевич. – К., 2009. – 376 с.
23. Бодик О.П., Рудакова Т.М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навчальний посібник / О. Бодик, Т. Рудакова. – К., 2011. – 413с.
24. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / К. Городенська. – К., 2014. – С. 39–95.
25. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П. та ін. Літературна норма та мовна практика / С. Єрмоленко, С. Бибик. – Ніжин, 2013. – 320с.
26. Караванський С. Секрети української мови / С. Караванський. – К.: Кобза, 1994. – 151с.
27. Квитко И.С. Термин в научном документе / И. Квитко. – Львов, 1976. – С. 9-26.
28. Козирський В., Шендеровський В. За правдиве назовництво українське / В. Козирський, В.Шендеровський. – Київ: Рада, 2003. – 207 с.
29. Кочан І.М. Українське термінознавство в іменах / І. Кочан. – Львів: Літопис, 2012. – 292с.
30. Полюга Л. Здобутки і втрати української термінології та термінографії за десять років незалежності / Л. Полюга. // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. – Львів, 2002. – С.21–24.
31. Сербенська О. Сучасна українська термінографія і проблеми екології мови / О. Сербенська. // Вісник Національного університету „Львівська політехніка”. – Львів, 2002. – С.17–20.
32. Шевельов Ю. Внесок Галичини у формування української літературної мови / Ю. Шевельов. – Львів – Нью-Йорк, 1996. – С.68–130.
33. Яремко Я.П. Німецько-українські мовні контакти у контексті західноукраїнської мовної практики / Я. Яремко // Нариси з історії української військової термінології. – Дрогобич, 2014. – С.195–207.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

philologos.narod.ru/ling/maslov.htm
 philology.by/page/dop_materialy